

Datum

2021-05-27

Vår referens

Elin Ewers

Utredningssekreterare

elin.ewers@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss om revidering av styrdokument för hållbarhets- och rättighetsfrågor GYVF-2020-3105

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att yttra sig över ett reviderat förslag till styrdokument för hållbarhets- och rättighetsfrågor i Malmö stad. Det nya förslaget till policyn skiljer sig väsentligt från det förslag till inriktningsdokument som togs fram av Sweco och som stadens nämnder och bolag tidigare getts möjlighet att yttra sig över. Det nya förslaget skapar i högre grad förutsättningar för att nämnden ska kunna rikta fokus till kärnuppdraget och det systematiska kvalitetsarbetet som styrs av skollag och läroplaner och där även rättighetsperspektiven är integrerade.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar detsamma till kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Stadskontoret 2021-03-30 Revidering av styrdokument för hållbarhets- och rättighetsfrågor
- Förslag till policy för mänskliga rättigheter med fokus på barnets
- rättigheter, jämlikhet och jämställdhet
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2021-06-18 Remiss om revidering av styrdokument för hållbarhets- och rättighetsfrågor

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2020-10-15

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2020-10-22

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2021-06-10

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2021-06-18

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att yttra sig över ett reviderat förslag till styrdokument för hållbarhets- och rättighetsfrågor i Malmö stad.

Utifrån olika styrdokument arbetar Malmö stad med flera politiskt beslutade kunskapsområden i syfte att säkerställa en hållbar, jämställd, jämlik och diskrimineringsfri stad och organisation för samtliga Malmöbor. Styrdokumentet utgår från lagstiftning, nationella beslut, ratificerade konventioner och andra deklamationer. Under 2020 bedömdes det finnas ett behov av att se över formerna för styrdokumentet och arbetet som sker inom ramen för dessa. Konsultföretaget Sweco fick i uppdrag att göra detta och redovisade sina slutsatser i en rapport samt lade fram ett förslag på ett nytt styrdokument.

Efter att nämnder och styrelser getts möjlighet att yttra sig över Swecos förslag har detta väsentligt omarbetats. Det finns därmed ett nytt förslag till styrdokument: *Policy för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet* som har skickats på remiss till samtliga nämnder och helägda kommunala bolag. Den nya inriktningen är av mer övergripande policykaraktär och kommer att kompletteras med mer detaljerat stöd för hur nämnder och styrelser kan bedriva sitt arbete. Stödet tas fram av stadskontoret som ett led i stadskontorets ordinarie arbete som kommunstyrelsens förvaltning.

Sammanfattning av förslaget till reviderat styrdokument

Den föreslagna policyn, *Policy för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet* har som syfte att förtydliga Malmö stads förhållningssätt och vägledande principer för arbetet med mänskliga rättigheter med särskilt fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet. Förslaget innebär att policyn inte ger några fasta regler, utan ska vara vägledande för arbetet. Policyn föreslås omfatta kommunens alla ansvarsområden riktade mot Malmöbor och andra brukare av stadens verksamheter. Den föreslagna policyn är en fortsättning på arbetet som gjorts tidigare utifrån utvecklingsplaner för antidiskriminering, jämställdhetsintegrering och barnets rättigheter.

Som utgångspunkter för policyn anges i förslaget vilka de mänskliga rättigheterna är och vad de betyder för kommunen samt principer för ett rättighetsbaserat arbete. I förslaget beskrivs även relationerna mellan mänskliga rättigheter och Agenda 2030 samt Malmö stads policy för nationella minoriteter.

För att ge vägledning i hur nämnder och bolag ska omsätta policyn finns i förslaget 4 vägledande principer:

1. Malmö stad sätter Malmöborna i centrum och säkerställer individens rättigheter i stadens styrning- och verksamhetsuppföljning samt i analyser och beslut.
2. Malmö stad är tillgängligt för alla och verksamhet genomförs med likvärdigt, jämlikt och jämställt bemötande, kvalitet och tillgång.
3. Malmö stad tar tillvara på Malmöbornas kunskap och erfarenheter och ger dem möjligheter att ha inflytande i frågor och beslut som påverkar dem.
4. Malmö stad kommunicerar på ett transparent och inkluderande sätt om stadens verksamhet och om Malmöbornas rättigheter och möjligheter att utkräva dem.

Förslaget är att policyn inte ska reglera Malmö stads ansvar som arbetsgivare. Anledningen är att ansvar och skyldigheter utifrån ett arbetsgivarperspektiv, skiljer sig jämfört med ansvar och skyldigheter ur ett verksamhetsperspektiv. Att skilja de båda ansvarsområdena åt bidrar till en

ökad tydlighet för de olika perspektiven.

I policyn föreslås att samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ett ansvar för att omsätta de vägledande principerna i policyn och integrera dessa i verksamhetsplanering och uppföljning. Policyn föreslås gälla tillsvidare men kan revideras vid behov till exempel om det sker förändringar i lagstiftning eller det finns andra omständigheter som påverkar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens förslag till yttrande

Nedan följer gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens (GVN) yttrande över innehållet i den föreslagna policyn och dess förutsättningar att utgöra grund för styrning och genomförande av det stadsövergripande arbetet.

Rättighetsperspektiven är centrala utgångspunkter i nämndens utbildningsverksamhet och perspektiven är integrerade i lagar, läroplaner, kursplaner och reglemente. Skollagen och läroplanerna ställer till exempel krav på att huvudmannen erbjuder en jämlik skola av god kvalitet som säkerställer barns rättigheter enligt barnkonventionen. Jämlikhet, jämställdhet och barnets rättigheter präglar på olika sätt huvudmannens och skolornas arbete. Ett exempel är arbetet med dokumentation av aktiva åtgärder i det förebyggande och främjande arbetet mot diskriminering. Ett annat är skollagens krav på att det i all utbildningsverksamhet alltid ska tas särskild hänsyn till barnets bästa och att barnets inställning ska klarläggas så långt det är möjligt i frågor som rör barnet. Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete genomföras på både huvudmänna- och skolenhetsnivå vilket syftar till att säkerställa att kraven i styrdokumentet uppfylls och i förlängningen att rättighetsperspektiven tillgodoses i utbildningarna. Det är rektor som har ansvar för att det systematiska kvalitetsarbetet genomförs på varje skola och huvudmannen ansvarar för att skapa förutsättningar för att rektorerna ska kunna fullgöra sitt uppdrag utifrån skollag och andra nationella styrdokument.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens huvudsakliga kritik mot det inriktningsdokument som Sweco tog fram handlade framför allt om detta styrdokument fokuserade på *hur* arbetet med hållbarhets- och rättighetsfrågor ska planeras, genomföras och följas upp, både på nämnds- och på verksamhetsnivå – snarare än *vad* arbetet faktiskt skulle leda till i relation till Malmöbornas rättigheter och behov. Nämnden ansåg att förslaget i sin dåvarande utformning utgjorde en styrning på verksamhetsnivå och därmed riskerade att skapa dubbla styrsignaler i kommunens styrsystem och i nämndens fall i förhållande till det systematiska kvalitetsarbetet som styrs av skollag och läroplaner. Nämnden ansåg vidare inte att det var tydligt om arbetet utifrån styrdokumentet var tänkt att ske inom ramen för ordinarie planerings- och uppföljningsprocess eller om verksamhetsplaneringen med tillhörande mål låg utanför denna.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är därför positiv till den föreslagna policyn *Policy för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet* då den nya policyn i högre grad syftar till att utgöra en vägledande funktion för arbetet och inte längre fokuserar på *hur* arbetet ska genomföras. Det nya förslaget skapar därmed bättre förutsättningar för att nämnden ska kunna fokusera på det egna systematiska kvalitetsarbetet som styrs av skollag och läroplaner och där även rättighetsperspektiven är integrerade. Nämnden önskar dock att det klargörs ytterligare vad det innebär att policyn kommer att kompletteras med ett mer detaljerat stöd för hur nämnder och styrelser kan bedriva sitt arbete. Denna komplettering omnämns endast i stadskontorets tjänsteskrivelse (STK-2020-963) och beskrivs inte närmre i själva policyn.

Ansvariga

Lars Rehnberg Förvaltningschef